

TILSYNSRAPPORT

Unmeldt tilsyn på Forsorgshjemmet Svenstrupgård, Aalborg Kommune

Lørdag den 27. marts 2010 fra kl. 08.00

Indledning

Vi har på vegne af Aalborg Kommune aflagt tilsynsbesøg Forsorgshjemmet Svenstrupgård. Formålet med tilsynet generelt er at påse, at man efterlever de aftaler, der er indgået med beboerne. Det skal tilstræbes, at indsatsen samlet set bidrager til at give den enkelte en selvstændig tilværelse og mulighed for livsudfoldelse, samt at indsatsen leveres på en ordentlig måde.

Ved dette tilsyn har vi særligt sat fokus på den enkelte beboers indflydelse på og selvbestemmelse over eget liv. Et aspekt heraf er anvendelse af magt og kendskabet til reglerne herom.

Endvidere har vi fulgt op på forslag og anbefalinger fra tidligere tilsynsbesøg og vurderet stemning og atmosfære.

Herudover har vi generelt og konkret vurderet forholdene, indsatsen og metoderne samt gennemgået forskelligt skriftligt materiale vedrørende både driften i almindelighed og den enkelte beboer.

Konklusionerne vedrørende dette besøg fremgår af afsnittet *Hovedkonklusioner*. Herefter følger afsnittet *lagttagelser og anbefalinger*, hvor vi uddyber, hvad der har ført til konklusionerne, og hvor vi eventuelt også fremsætter forslag og anbefalinger til justering af fremgangsmåder m.v.

I afsnittet *Formål og fremgangsmåde* beskrives grundlaget for tilsynet, og hvordan tilsynsbesøgene er blevet afviklet.

Hovedkonklusioner

- Det er samlet set vores vurdering, at beboerne og brugerne hører til målgruppen. Vi får oplyst, at flere brugere af Afrusningsklinikken til tider har behov, særligt på grund af psykiatriske lidelser, der ikke kan rummes på stedet, og derfor ender med at måtte henvises til gaden, SKP-ordningen, psykiatrien eller andet. Vi får efterfølgende oplyst, at dette ikke er tilfældet. Det efterlader et indtryk af, at der er behov for at sikre, at alle har en fælles forståelse for opgaveløsningen
- det er fortsat vores vurdering, at de store gangarealer mv. med fordel kan indrettes således, at de fremtræder mere inviterende. Det vil også mindske det institutionsagtige indtryk. Her er i øvrigt rene omgivelser, og i Afrusningsklinikken benyttes fællesarealerne til hygge og samvær, hvor der er en god og hjemlig stemning, hvilket vi også tidligere har konstateret. Det samme gælder Det alternative bofællesskab. Træningslokalet i kælderens bør prioriteres, hvis det skal fremstå som et reelt tilbud
- alle er tilfredse med at opholde sig her. Med ledelsen har vi drøftet vigtigheden af at bringe ”forstyrrelser” i beboernes liv. Beboerne generelt har et ønske om i større udstrækning at få mulighed for at deltage i aktiviteter, fx husets motionslokale, aktiviteter udenfor huset mv.

- vi har foreslået ledelsen at overveje, om der indenfor de eksisterende rammer er mulighed for at skabe forhold, der tilgodeser såvel beboernes som deres børns behov på bedst mulig vis, når børnene overnatter eller har samvær med deres forældre på stedet
- medarbejderne har en god forståelse for indsatsen ved og respekt for beboerens sidste tid
- en fælles forståelse for den samlede opgaveløsning og metoder til opnåelsen heraf er et udviklingspunkt, hvilket ledelsen også tilkendegiver
- det er vores vurdering, at medarbejdernes forudsætninger er tilstrækkelige og udmøntningen af normeringen svarer til det planlagte
- vi får oplyst, at implementeringen af it-dokumentationssystemet EKJ er udsat til efteråret
- medarbejderne er bekendte med gældende regler for magtanvendelse og indberetningspligt. Alle bærer overfaldsalarmer.

lagttagelser og anbefalinger

Opfølgning fra foregående tilsynsbesøg

Her er intet til opfølgning fra tidligere tilsynsbesøg.

Målgruppe

På baggrund af samtaler og samvær med beboerne, der bor på Forsorgsafsnittet, er det vores vurdering, at de tilhører målgruppen. Denne vurdering understøttes også af de udsagn, vi får af personalet. Alle forsorgspladser er optaget.

I Det alternative bofællesskab er der aktuelt en ledig plads, grundet et nyligt dødsfald. Yderligere én beboer er visiteret til andet tilbud, fordi pågældende på grund af særlige behov ikke længere profiterer af tilbuddet. Vi vurderer, at de øvrige beboere tilhører målgruppen.

I Afrusningsklinikken er alle 8 pladser ligeledes optaget. To af disse er henvist fra CMU, 3 er selv mødt op for at få hjælp og 3 har fået andre til at henvende sig for dem. Fem af disse er på afrusning og 3 er ifølge det oplyste på afgiftning. Det er ligeledes vores vurdering, at brugerne her hører til målgruppen.

Vi får oplyst, at flere brugere af sidstnævnte tilbud til tider har behov, særligt på grund af psykiatriske lidelser, der ikke kan rummes på stedet, og derfor ender med at måtte henvises til gaden, SKP-ordningen, psykiatrien eller andet. Vi får efterfølgende oplyst, at dette ikke er tilfældet. Det efterlader et indtryk af, at der er behov for at sikre, at alle har en fælles forståelse for opgaveløsningen.

Boligforhold og fysiske rammer

Her er ikke sket ændringer siden vores seneste tilsyn. Det er fortsat vores vurdering, at de store gangarealer mv. med fordel kan indrettes således, at de fremtræder mere inviterende. Det vil også mindske det institutionsagtige indtryk.

I Det alternative Bofællesskab er der pænt og rent. Beboerne deltager i det omfang de kan og formår i de mere hjemlige gøremål, således at hverdagen giver mening og deres færdigheder vedligeholdes.

I Afrusningsklinikken benyttes fællesarealerne til hygge og samvær. Her er en god og hjemlig stemning, hvilket vi også tidligere har konstateret.

Vi har fået fremvist lokaliteterne i kælderen, der blandt andet rummer mødelokaler og billardstuer. I sidstnævnte kommer også beboere ude fra lokalområdet. Hovedparten af de, der er her i dag, har således tilknytning til værkstedet eller kommer og spiser her. Nogle har aktuelt ikke direkte tilknytning til Svenstrupgård.

Gæster kan frit gå ud og ind af huset, uden at der er opsyn hermed, oplyser gæsterne. Det er ledelsens og brugerrådets opfattelse, at dette ikke er tilfældet.

Herud over er der et træningslokale indrettet med enkelte maskiner af ældre dato. Lokalet er uden vinduer og er efter vores opfattelse ikke indrettet på en måde, der motiverer til denne aktivitet. Det er vores erfaring fra lignende tilbud, at især brugere af afrusningstilbud kan profitere af muligheden.

De pædagogiske og omsorgsmæssige forhold

Det er vores indtryk, at medarbejderne i Forsorgsafsnittet som udgangspunkt opholder sig i Modtagelsen, hvor beboerne kan opsøge dem, hvis de har brug for hjælp. Det har vi også tidligere konstateret. Vi finder det ikke særligt hensigtsmæssigt, at det er beboerne, der skal være opsøgende. Med ledelsen har vi drøftet vigtigheden af at bringe "forstyrrelser" i beboernes liv.

Ifølge medarbejderne tilbydes beboerne hjælp og støtte med udgangspunkt i den enkeltes behov. Beboerne har ofte brug for hjælp og støtte i dagligdagen, hvilket medarbejderne står til rådighed for. Støtte til boligindstilling, til varetagelse af økonomi og lignende sker i samarbejde med socialrådgiverne.

Vi har talt med flere beboere, som er tilfredse med opholdet. Det tilkendegives dog også, at stoffer er lettere tilgængelige end udenfor Svenstrupgård, og at det er stort problem, for de, der kommer her af årsager, som ikke kan tilskrives forbrug af stoffer. Ledelsen oplyser, at handel med stoffer hører til dagens orden, og at det meldes til politiet, hvis det opdages. Det er et forhold, der løbende drøftes og søges forebygget ved at skabe tillidsforhold.

Flere beboere har børn, og vi har ved tidligere tilsyn konstateret, at beboerne får besøg af deres børn, som også overnatter her. Vi har tidligere påpeget et behov for opmærksomhed på de rammer, som samværet foregår under. Ved dette tilsyn kan vi konstatere, at rammen for et overvåget samvær er et beboerværelse og et undervisningslokale. Vi får efterfølgende oplyst, at situationen er enkeltstående. Man har ikke tidligere indgået aftaler med Statsforvaltningen om og medvirket til overvåget samvær på Svenstrupgård.

Vi er vidende om, at man som alternativt tilbud til samvær har tilbudt ophold i en campingvogn, opstillet på udvalgte pladser med fællesfaciliteter, som ifølge det oplyste har været til gavn for samværets afvikling. Det er formentlig et relevant tilbud for nogle af brugerne – men næppe om vinteren.

Derfor har vi foreslået ledelsen at overveje, om der indenfor de eksisterende rammer er mulighed for at skabe forhold, der tilgodeser såvel beboernes som og ikke mindst børnenes behov på bedst mulig vis.

I Det alternative bofællesskab får vi oplyst, at 4 beboere er afdøde indenfor de seneste 3-4 måneder. På baggrund af samtale med medarbejderne er det vores indtryk, at her drages god omsorg for døende beboere. Flere af beboerne har ikke relationer til pårørende, hvorfor medarbejderne ofte er de nærmeste relationer, som beboerne har. Når beboerne er flyttet ind i tales der med dem om tanker og ønsker for deres sidste tid i livet. Beboernes "sidste vilje" skrives ned, hvis beboeren ønsker det. Beboerens ønsker imødekommes så vidt muligt, og det vægtes, at både de øvrige beboere og medarbejderne får mulighed for at tage afsked med den afdøde.

Beboerne i Det alternative bofællesskab giver udtryk for tilfredshed med deres boligforhold og samarbejdet med medarbejderne. De oplever, at medarbejderne er gode til at skabe trygge rammer, og de overholder indgåede aftaler. Dog ønskes der lidt mere information, når der sker ændringer i rammerne, og hvad der ligger til grund, fx når døren til køkkenet låses om natten i en periode.

I Afrusningsklinikken udtrykker brugerne generel tilfredshed med støtten til at blive afruset/stoffri. De udtrykker ligeledes generel tilfredshed med støtten til boligsøgning, vejledning i økonomiske forhold mv.

Beboerne generelt har et ønske om i større udstrækning at få mulighed for at deltage i aktiviteter, fx husets motionslokale og aktiviteter udenfor huset mv.

Det er vores indtryk, at medarbejderne har en respektfuld tilgang til brugerne.

Medarbejderforhold og faglige forudsætninger

I Modtagelsen/Forsorgshjemmet er der denne morgen fire medarbejdere tilstede. Vi får oplyst, at der normalt er 2 på arbejde i weekenden. At der er 4 i dag kan tilskrives, at en medarbejder er tilbage på deltid efter sygemelding, og en medarbejder er i her i jobtræning. De 2 øvrige er dels en fast medarbejder og dels en vikar.

Medarbejderne giver udtryk for generel tilfredshed med deres arbejdsforhold. De oplever, at her er et godt kollegialt sammenhold, og samarbejdet med ledelsen beskrives ligeledes positivt.

Her afholdes årligt sommer- og vinterkursus af et par dages varighed for alle medarbejdere. Vi får oplyst, at temaet for det næste kursus er "Svenstrupgård om 5 år". Medarbejderne giver udtryk for, at her generelt er gode kursusmuligheder, og flere er aktuelt i gang med diverse kurser.

I Det alternative bofællesskab er alle 5 fastansatte medarbejdere sundhedsfagligt uddannede. Medarbejderne er opmærksomme på vigtigheden af at hente inspiration og sparring udefra, når man er så lille en medarbejdergruppe. De deltager i diverse netværksgrupper og seminarer med medarbejdere fra andre alternative plejehjem. De har ligeledes været på studiebesøg flere steder. Der refereres positivt til disse studiebesøg, idet det giver god faglig sparring og et godt indblik i, hvorledes det faglige arbejde udføres i lignende bofællesskaber.

Vi får oplyst, at der normalt kun er en medarbejder på arbejde i weekenden. I dag er der 2 medarbejdere med den begrundelse, at en beboer har særlige behov. Denne løsning er efter vores vurdering en hensigtsmæssig disposition i forhold til forebyggelse af konflikter. Medarbejderne giver udtryk for, at ledelsen altid er lydhør ved behov for ekstra ressourcer i forbindelse med særlige udfordringer.

I Afrusningsklinikken er der en fast medarbejder på arbejde. Det vidner om kontinuitet i forløbet og indsatsen. Siden det seneste tilsyn er nattevagtstillingerne nu besat med faste medarbejdere, hvilket giver en bedre stabilitet og kontinuitet i hverdage, får vi oplyst.

NADA (øreakupunktur) er en metode, som alle medarbejdere snart kan anvende i behandlingen, får vi oplyst. Beboerne oplyser, at behandlingen virker.

En fælles forståelse for den samlede opgaveløsning og metoder til opnåelsen heraf er et udviklingspunkt, hvilket ledelsen også tilkendegiver.

Den skriftlige dokumentation

Vi får oplyst, at implementeringen af it-dokumentationssystemet EKJ er udsat til efteråret. Vi vil ved det kommende anmeldte besøg nærmere vurdere den skriftlige dokumentation.

Magtanvendelse

Medarbejderne er bekendte med gældende regler for magtanvendelse og indberetningspligt. Her har for nylig været afholdt kursus vedrørende magtanvendelse og forebyggelse.

Ved optræk til konflikter af voldsom karakter tilkaldes politiet. Vi får oplyst, at her sjældent er konflikter.

Her har ikke været indberetninger af magtanvendelser i indeværende år.

Medicinhandling

Det skal for god ordens skyld understreges, at tilsynet ikke omfatter læge- og sygeplejefaglige forhold. Vi vil ved det kommende anmeldte tilsyn inddrage medicinhandlingen.

Hovedparten af alle brugere og beboere på Svenstrupgård får medicin. Afrusningsklinikken varetager al medicinhandling på Svenstrupgård. Alene doseringen af medicinen har et omfang, der nødvendiggør, at personalet her skal frigøres 3 timer hver nat til opgaven. Det betyder konkret, at Modtagelsens personale skal varetage opgaverne på Det alternative plejehjem i disse timer.

Her foreligger en instruks, som vi vil gennemgå ved det anmeldte tilsyn

Opfølgning til det kommende tilsynsbesøg

Der er ikke yderligere til opfølgning.

Formål og fremgangsmåde

I henhold til Retssikkerhedslovens § 16 har kommunalbestyrelsen pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver løses.

Formålet med tilsynet er at påse, at beboerne får den hjælp, de har ret til og krav på ud fra det kommunale serviceniveau, der er fastsat i kvalitetsstandarderne. Samtidig vurderes atmosfæren og den måde, hvorpå hjælpen ydes.

Som grundlag for vurderingerne og konklusionerne anvender vi Service- og Retssikkerhedslovens bestemmelser og tilknyttede vejledninger. Herudover anvender vi de gældende kvalitetsstandarder og foreliggende skriftlige materiale samt erfaringer og god praksis på området.

Vi har fået en rundvisning og har efter individuel aftale talt med flere beboere og brugere. Vi har endvidere inddraget repræsentanter blandt det personale, der var på arbejde samt ledelsen.

Beboernes og brugernes kropssprog, atmosfæren på stedet og gennemgangen af den skriftlige dokumentation, der beskriver samarbejdet med beboerne, indgår endvidere i grundlaget for vores vurderinger.

Vi har forud for afgivelsen af denne rapport aflagt besøg på Svenstrupgård og diskuteret resultaterne af tilsynsbesøget med ledelsen.

Aalborg, den 4. maj 2010

**REVAS APS
AF 1/2 2004**

Aase Møller

Marianne Christiansen